

Any Internacional de la Química 2011. Acte inaugural a l'Institut d'Estudis Catalans

El doctor Agustí Lledós durant la conferència «Vull ser químic... per fer què?».

El dilluns 14 de desembre de 2010 es va realitzar l'acte d'inauguració de l'Any Internacional de la Química a la Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans. Hi van assistir més de dues-centes persones i la conferència es va retransmetre en directe a la Sala Pere Corominas.

La proclamació per part de les Nacions Unides de l'Any Internacional de la Química 2011 ha ofert a l'Institut d'Estudis Catalans l'oportunitat de fer palès que el creu de la ciència és també un dels seus objectius. Mitjançant la Societat Catalana de Química i la Secció de Ciències i Tecnologia, l'Institut d'Estudis Catalans vol dedicar esforços a difondre la ciència en aquest esdeveniment tan especial, el qual constitueix una ocasió única per contribuir al fet que la societat augmenti el coneixement i la valoració de la ciència en general i de la química en particular, i també per animar els joves per tal que s'engresquin en el seu estudi, un dels objectius de l'Any Internacional de la Química.

Aquest primer acte organitzat amb motiu de l'Any Internacional de la Química es va adreçar als professionals de la química (institucions, universitats, empreses, etc.) amb l'objectiu de constituir un punt de trobada i el tret de sortida de l'esdeveniment.

La Societat Catalana de Química i la Secció de Ciències i Tecnologia van organitzar l'acte amb un programa que incloïa una obertura a càrrec del doctor Romà Tauler, president de la Societat Catalana de Química; la presentació del calendari «Quins elements!», a càrrec de la doctora Pilar González Duarte, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia; la conferència inaugural «Vull ser químic... per fer què?», a càrrec del doctor Agustí Lledós, catedràtic de química física de la

El Cor Argentum de la Universitat de Barcelona durant la seva actuació.

Universitat Autònoma de Barcelona; l'actuació musical del Cor Argentum de la Facultat de Química de la Universitat de Barcelona, sota la direcció de Víctor Frigola, i una cloenda a càrrec del doctor Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans.

Un dels objectius de l'Any Internacional de la Química va dirigit als professionals de la química (institucions, universitats, empreses, etc.) perquè tinguin un punt focal, és a dir, una oportunitat on es concentri i organitzin activitats a favor de la química. Per això el primer acte de l'Any Internacional de la Química es va adreçar als professionals de la química amb l'objectiu de constituir un punt de trobada i el tret de sortida de l'esdeveniment.

El doctor Agustí Lledós va oferir una molt interessant conferència, el vídeo de la qual es pot trobar a l'enllaç http://videoteca.iec.cat/entrada.asp?v_id=99. L'acte es va poder seguir en directe via Internet.

La conferència va ser excel·lentment valorada entre els assistents, i el fet que es pugui veure en vídeo a Internet la converteix en una bona eina de consulta per als professionals de la química, així com per al públic en general i, particularment, per als joves. La visió de la química que ens ofereix l'autor mostra que, tot i que la química ha esdevingut una ciència madura tant pel que fa als fonaments com a les tècniques, i pot ser considerada «la ciència central», té encara molts territoris per explorar, alguns dels quals va exposar molt breument a la conferència.

L'autor remarca que s'hauria de saber fer descobrir als joves el paper actual de la química i dels químics, una ciència que és darrere de molts dels reptes dels nostres dies, com pot ser el fet de crear materials supercon-

ductors a temperatura ambient, o bé bacteris sintètics, o bé obtenir d'una manera eficient l'energia que necessitem directament de la llum solar.

L'acte va ser tot un èxit que, sens dubte, va animar els professionals de la química a encetar l'Any Internacional de la Química plens d'entusiasme i d'il·lusió.

Fina Guitart

Pòster de l'acte inaugural de l'Any Internacional de la Química a l'Institut d'Estudis Catalans.

International Launch IYC UNESCO. París, 27 i 28 de gener de 2011

Els dies 27 i 28 de gener de 2011 es va celebrar, a la seu de la UNESCO a París, la cerimònia internacional d'inauguració de l'Any Internacional de la Química (AIQ). L'esdeveniment va comptar amb la participació dels màxims representants tant de la UNESCO com de la IUPAC, representants governamentals i nombrosos ponents d'excepcionalitat dels sectors privat i acadèmic, entre els quals cal destacar tres premis Nobel de Química i un premi Nobel de la Pau. A l'acte van assistir representants d'institucions que apleguen professionals de la química de diversos sectors i països.

L'acte es va estructurar en una benvinguda i inauguració oficial i en conferències entorn de diverses temàtiques: «La química i el progrés de la civilització», «Les dones en la química» i «Les tendències globals i les perspectives: Química i desenvolupament sostenible». Dins aquesta última temàtica, es van dur a terme conferències de diversos àmbits: «Medi ambient i clima», «Nutrició i aigua», «Salut», «Energia», «Materials» i «Aspectes econòmics i socials».

El programa de l'esdeveniment va incloure les presentacions dels vídeos *Chemistry: It is all about you* i *Women sharing a chemical moment in time*. També es van dur a terme presentacions de materials a l'estand de la NASA i de l'experiment global «L'aigua, una solució química», així com del vídeo de presentació d'aquesta activitat. El primer dia es va cloure amb l'obertura d'una exposició fotogràfica de premis Nobel de Química i el segon, amb el concert «Notes químiques».

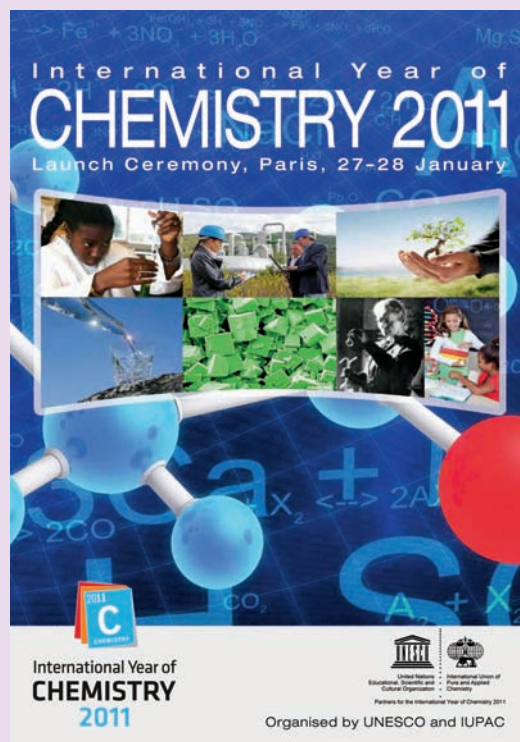
La benvinguda i inauguració oficial es va iniciar amb els parlaments d'Irina Bokova, directora general de la UNESCO, i de Nicole Moreau, presidenta de la IUPAC. Els seus parlaments van

fer una especial incidència en el paper de la química en la promoció del desenvolupament sostenible; en el fet de cercar respostes als reptes globals d'avui i del futur; en la importància de l'educació en ciència i tecnologia, i en el paper clau dels joves científics per afrontar el repte d'aconseguir un futur millor, tot indicant que cal fer tot el possible per estimular avui els químics de demà. En aquest sentit, va assenyalar l'experiment global «L'aigua, una solució química» com una excel·lent proposta amb aquesta finalitat.

També es va destacar que l'objectiu de l'AIQ no és defensar la química, sinó que la gent entengui què és. En primer lloc, és el camp de la ciència que ens ajuda a entendre com funciona i de què està fet el món que ens envolta. En segon lloc, és una ciència central associada a molts altres camps (i aquesta situació no ha de conduir a la pèrdua de la seva identitat). I, en tercer lloc, cal assenyalar que tant en els aspectes bàsics com en els aplicats, la química ha exercit i seguirà exercint un paper fonamental en la nostra vida diària, tot millorant la qualitat de vida i el confort.

Aureli Caamaño i Fina Guitart

Des del web internacional de l'AIQ es pot accedir a una informació més completa de l'esdeveniment (<http://www.chemistry2011.org/participate/activities/show?id=1>), al programa detallat, als enllaços dels vídeos en anglès i en francès de les sessions del matí i de la tarda de cadascun dels dos dies retransmissió de l'acte (<http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/science-technology/basic-and-engineering-sciences/international-year-of-chemistry/communication-material/video-on-demand/>) i als resums dels parlaments i de les conferències dels ponents (http://www.chemistry2011.org/system/documents/128/original/01_IYC_180111_EN_G.pdf?1298304882).

Women Sharing a Chemical Moment in Time

On the January 18, women chemists from 44 different shared breakfast together. They were taking part in the international networking event *Women Sharing a Chemical Moment in Time*, a prequel to the official celebrations for the start of the International Year of Chemistry (IYC2011) in Paris on January 27th and 28th. Worldwide there were close to 100 breakfasts, and about 5000 women chemists were involved, making it one of the largest gatherings of women scientists worldwide.

An aim of IYC2011 is for chemists to 'connect' and 'participate', we encouraged different breakfasts to interact with each other using video chat. In this way we created a chemical 'handshake' around the globe. The very first breakfast was in New Zealand who then contacted several Australian breakfasts. In Australia, breakfasts took place in nine different locations and connections were made with Singapore, Taiwan and Beijing. The chemical handshake then passed across Russia, other countries of Europe and Africa. In South Africa the Chemical Institute hosted a breakfast attended by Nicole Moreau, the President of IUPAC, and also by Nancy Jackson, the current President of the ACS. The event was well supported in the Netherlands and in the UK; both countries hosted several events. The handshake then continued west to South America: Argentina, Brazil, Paraguay, Peru, Venezuela and Colombia. North American breakfasts linked across the Pacific to Hawaii, who then contacted to Wellington in New Zealand across the International Dateline, thus completing the 24 hour global circuit. Conversations between Slovenia and Kenya, and between the UK and various African countries also provided a European African link.

Every country arranged their events to suit the needs of their own audience, and many of them were able to attract local media attention. In the UK the BBC radio program *Woman's Hour* ran an interview. Some meetings held in Europe and in the USA were streamed live on the internet.

Many countries took the opportunity to use the event to plan contributions to IYC, although the publicised themes of the event were to celebrate

A creative summary of the forty four countries who joined in *Women Sharing a Chemical Moment in Time* is shown in this Wordle image (by Dr Gwen Lawrie, The University of Queensland)

A chemical handshake in Brisbane (l) placed on Twitter is mirrored in Ascension, Paraguay (r) 20 hours later.

centenary of Marie Curie's Nobel Prize, the contributions women chemists have made to society, and to reflect on the current landscape for Women in Chemistry.

From the many messages received since the event, it is clear that there was a genuine mood of togetherness. A big factor in the success of the event, and the ease of communication between different events, was the interactive and user-friendly IYC2011 website set up by IUPAC. Twitter allowed all of us to rapidly share photo images, or to access blogs: an image from the Brisbane breakfast was transmitted by Twitter, and later reappeared in Paraguay.

Public events were also held in Madrid, Spain. Emilia Arjona of the National Association of Chemists of Spain (ANQUE) organized an event in the Student Residence of CSIC, which was broadcast live via streaming video and can be found at: <http://www.madrimasd.org/informacionidi/madrimasd-tv/Mujeres-compartiendo-momento-quimico/>.

In early January, UNESCO commissioned a short video of clips from various breakfasts and arranged for it to be shown as part of a session on Women in Chemistry during the official IYC launch at UNESCO headquarters in Paris on January 27. Each country sent footage and photo images to UNESCO, from which a video was prepared.

I hope that the enthusiasm and interest generated by the event will translate into ongoing strong support for IYC2011. An important outcome was the reminder to women chemists that they should step up and take a role in their own professional societies; the leadership opportunities that are created by working on professional society business are worthwhile as they are beneficial to career development.

Mary Garson
School of Chemistry and Molecular
Biosciences
The University of Queensland. Australia